

БҰЙРЫҚ

ПРИКАЗ

2023 ж. 28 Ақпан
Нұр-Сұлтан қаласы

№ 398
город Нур-Султан

**«Білім беру ұйымдарында мектепішілік есепке алуды жүргізу
жөніндегі әдістемелік ұсынымдарды бекіту туралы»
Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2023 жылғы
3 наурыздағы № 61 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы**

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 31.08.2023 ж. №748 қаулысымен бекітілген балаларды зорлық-зомбылықтан қорғау, суицидтің алдын алу және олардың құқықтары мен саламаттығын қамтамасыз ету жөніндегі 2023 – 2025 жылдарға арналған кешенді жоспардың 5-тармағын іске асыру мақсатында,
БҰЙЫРАМЫН:

1. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің «Білім беру ұйымдарында мектепішілік есепке алуды жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарды бекіту туралы» 2023 жылғы 3 наурыздағы № 61 бұйрығына мынадай өзгеріс енгізілсін:

Көрсетілген бұйрықпен бекітілген білім беру ұйымдарында мектепішілік есепке алуды жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

2. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің Тәрбие жұмысы және қосымша білім беру департаментіне (Медетбекова М.А.) жүктелсін.

3. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Министр

Г. Бейсембаев

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрінің
2023 жылғы «28» тамыз саны
№ 398 бұйрығына қосымша

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрінің
2023 жылғы 3 наурыздағы № 61
бұйрығына қосымша

Орта білім беру ұйымдарында мектепшілік есепке алу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар

1-бөлім. Жалпы ережелер

1. Орта білім беру ұйымдарында мектепшілік есепке алу жөніндегі осы әдістемелік ұсынымдар (бұдан әрі – Әдістемелік ұсынымдар) жоғары педагогикалық назар аударуды және оларға әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық көмек көрсетуді талап ететін білім алушыларға қатысты орта білім беру ұйымдарының мектепшілік есебін жүргізуге арналған.

2. Әдістемелік ұсынымдар ұсынымдық сипатта болады.

3. Мектепшілік есепке алудың (бұдан әрі – МЕА) міндеттері:

1) жоғары педагогикалық назар аударуды талап ететін балаларды уақтылы анықтауға;

2) білім алушыны білім беру ортасының жағдайына бейімдеуге көмектесу, оқу мотивациясын арттыруға;

3) ата-аналарға және өзге де заңды өкілдерге балаларды оқыту мен тәрбиелеуде көмек көрсетуге;

4) кәмелетке толмағандардың қадағалаусыз, панасыз қалуының, құқық бұзушылықтарының және қоғамға қарсы іс-әрекеттерінің алдын алуға;

5) білім алушыларға, олардың ата-аналарына және өзге де заңды өкілдеріне әлеуметтік, психологиялық-педагогикалық көмек көрсетуге бағытталады.

2 тарау. МЕА-ға қою тәртібі

4. Білім алушыны МЕА-ға қою, оның ішінде әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық көмек көрсету кезінде білім беру ұйымының ведомстваралық өзара іс-қимылы (кейс-менеджмент) шеңберінде сынып

жетекшісінің, әлеуметтік педагогтің, пән мұғалімінің және басқа да мүдделі тұлғалардың өтініші негізінде басшының тәрбие ісі жөніндегі орынбасарының ұсынысы бойынша Профилактикалық кеңестің отырысында қаралады.

5. Мектептің Профилактикалық кеңесінің отырысы орта білім беру ұйымы әкімшілігінің шешімі бойынша өткізіледі.

6. Профилактикалық кеңес орта білім беру ұйымы қызметкерлерінің қатарынан (кемінде 5 адам) құрылады және білім беру ұйымы басшысының бұйрығымен бекітіледі.

7. Орта білім беру ұйымының басшысы Профилактикалық кеңес төрағасы, хатшысы – әлеуметтік педагог немесе оны алмастыратын адам болып табылады.

8. Қажет болған жағдайда Профилактикалық кеңес отырысына қатысуға мүдделі мамандар (сынып жетекшісі, педагог-психолог, пән мұғалімі, кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі аймақтық полиция инспекторы, медицина қызметкері) тартылады.

9. Профилактикалық кеңес отырысына қатысу үшін мектепшілік есепке алу мәселесі қаралып жатқан білім алушының ата-аналары немесе басқа заңды өкілдері шақырылады.

10. Мектепшілік есепке алуды жалпы үйлестіруді орта білім беру ұйымы басшысының жауапты орынбасары жүзеге асырады, бақылауды орта білім беру ұйымының басшысы қамтамасыз етеді.

11. Білім беру ұйымы білім алушының (отбасының) әлеуметтік қауіпті жағдайда болуы туралы құқық бұзушылықтардың профилактикасы жүйесіне кіретін мүдделі органдардан, ұйымдардан ақпарат келіп түскен жағдайларда 1 (бір) жұмыс күні ішінде оның заңнамада белгіленген тәртіппен тіркелуін қамтамасыз етеді.

12. Профилактикалық кеңестің хатшысы осы әдістемелік ұсынымдардың 4 және 11-тармақтарында көзделген жағдайларда 2 (екі) жұмыс күні ішінде сынып жетекшісімен, педагог-психологпен және басқа да мүдделі тұлғалармен бірлесіп білім алушылар мен оның отбасы мүшелері (тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), орналасқан жері өмірдегі қиын жағдайдың немесе әлеуметтік қауіпті жағдайдың жалпы сипаттамасы) туралы бастапқы ақпаратты жинауды жүзеге асырады.

13. Қажет болған жағдайда орта білім беру ұйымдары:

1) отбасының тұрғын үй-тұрмыстық жағдайларын тексеру актісін жүргізу үшін комиссия құрады не ата-аналарымен немесе өзге де заңды өкілдерімен алдын ала кездесу өткізеді;

2) мүдделі органдар мен ұйымдарға (ішкі істер, денсаулық сақтау, халықты әлеуметтік қорғау, отбасын қолдау орталықтары, діни қызмет саласындағы және басқалар) сауал жолдайды;

3) Профилактикалық кеңестің отырысына қатысу үшін мүдделі органдар мен ұйымдардың өкілдерін шақырады.

14. Сынып жетекшісінің оқушыға берген мінездемесін, педагог-психологтың қорытындысын, тұрғын үй-тұрмыстық жағдайларды тексеру

актісін, кәмелетке толмаған баламен, оның ата-анасымен жүргізілген профилактикалық жұмыс туралы қысқаша ақпаратты қоса алғанда, бастапқы бағалау материалдары МЕА-ға қойылғанға дейін орта білім беру ұйымы басшысының тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарына ұсынылады.

15. Профилактикалық кеңес бастапқы бағалау материалдарын қарап, мүдделі өкілдерді, сондай-ақ ата-аналарды немесе өзге де заңды өкілдерді тыңдап, мектепшілік есепке қою не қоюдан бас тарту туралы шешім қабылдайды.

16. Профилактикалық кеңес отырысының оң қорытындысы шыққан жағдайда білім алушымен, оның ата-аналарымен немесе өзге де заңды өкілдерімен профилактикалық жеке жұмыс жоспары (бұдан әрі - ПЖЖЖ) 1-қосымшаға сәйкес бекітіледі.

17. Профилактикалық кеңес отырысының хаттамасында өткізілген күні, қатысушылар туралы деректер (аты-жөні (бар болса), лауазымы), күн тәртібі, тыңдау қорытындылары бойынша қысқаша үзінді көшірме, қабылданған шешім көрсетіледі. Профилактика кеңесінің хаттамасына төрағалық етуші мен хатшы қол қояды.

18. Әлеуметтік қауіпті жағдайға ықпал ететін себептер мен жағдайларды негізге ала отырып, ПЖЖЖ жеке ықпал ету шараларын көрсету жөніндегі іс-шаралар көзделеді: кәмелетке толмағанды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді қамтамасыз ету, сабаққа қатысуын бақылау, сабақтардың қосымша кестесі, пәндері бойынша қарыздарын тапсыру мерзімдерін белгілеу, қажет болған жағдайда психологиялық-медициналық-педагогикалық кеңес беру мамандарына жіберу, профилактикалық әңгімелесу, сабаққа қатысу, мінез-құлықты түзету, жаңа дағдыларды дамыту, сабақтан тыс уақытта және бос уақытта, оның ішінде каникул уақытында жұмыспен қамту, ата-анамен жұмыс, жалпы оқыту қорынан көмек, құқық бұзушылықтың алдын алу жүйесіне кіретін мүдделі органдар мен ұйымдардың мамандарымен өзара іс-қимыл жасау.

Профилактикалық жұмыстың жеке жоспарының бір данасы ата-аналарға немесе өзге де заңды өкілге беріледі.

19. Әрбір іс-шара бойынша жауапты тұлғалар көрсетіледі және нақты орындау мерзімдері белгіленеді, кейін әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық көмектің сапасына мониторинг және бағалау жүргізіледі.

20. Профилактикалық кеңестің хатшысы құқық бұзушылықтың алдын алу жүйесіне кіретін мүдделі органдар мен ұйымдардан келіп түскен ақпаратты қарау нәтижелері бойынша 1 (бір) жұмыс күні ішінде қабылданған шешім туралы ақпаратты олардың назарына жеткізеді және одан әрі өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді.

21. Егер ата-аналар немесе өзге де заңды өкілдер МЕА аясында мектеп ұсынатын көмектен бас тартса және балада туындаған проблемаларды шешуде шаралар қабылдамаса, білім беру ұйымының әкімшілігі кәмелетке толмағандардың істері және олардың құқықтарын қорғау жөніндегі аумақтық комиссияға:

- 1) кәмелетке толмаған баланы асырау, тәрбиелеу немесе оқыту жөніндегі өз міндеттерін орындамайтын ата-аналарға немесе өзге де заңды өкілдерге қатысты материалды қарау туралы;
- 2) кәмелетке толмағандардың ата-аналарына ықпал етудің әкімшілік шаралары туралы;
- 3) әкімшілік жауаптылық белгіленген әрекетті жасаған кәмелетке толмаған адамға қатысты материалды қарау туралы ұсыныс береді.

3-бөлім. МЕА және одан шығарудың негіздемелері

22. МЕА үшін мыналар негіз болып табылады:

- 1) академиялық үлгермеушілік;
- 2) отбасындағы жайсыздықтар;
- 3) қадағалаусыздық, панасыздық, қаңғыбастық, қайыршылық;
- 4) мектептің Жарғысын және Мектептің ішкі тәртіп ережесін өрескел немесе бірнеше рет бұзу;
- 5) сабақтарға дәлелсіз себептермен жүйелі түрде қатыспау;
- 6) әкімшілік құқық бұзушылық жасау;
- 7) психикалық белсенді, уытты заттарды, есірткі құралдарын, спиртті ішімдіктерді тұтыну, темекі шегу;
- 8) ойынға және интернетке тәуелділік, лудомания;
- 9) теріс бейресми балалар-жастар топтары мен бірлестіктеріне, теріс жастар субмәдениеттеріне қатысу;
- 10) діни ағымдар мен радикалды көзқарастарды ұстану.

23. МЕА туралы шешім жауапты адамның өтініші бойынша сынып жетекшісінің, психологиялық қызмет мамандарының оң мінездемесі негізінде, сондай-ақ басқа да объективті себептермен (көшу, оқу орнын ауыстыру) Профилактикалық кеңестің отырысында қабылданады.

24. МЕА-да тұрған білім алушыны басқа білім беру ұйымына ауыстырған жағдайда жүргізілген профилактикалық жұмыс туралы ақпарат өңірдің білім басқармасы органының әдістемелік қызметі бекіткен алгоритмге сәйкес оқу орны бойынша беріледі.

25. Білім алушыны МЕА құқықтық салдарға әкеп соқпайды және орта білім беру ұйымының білім беру ортасы жағдайында уақтылы, әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық көмек көрсетуге арналған.

26. Кәмелетке толмаған баланы ішкі істер органдарында есепке қою жағдайларын қоспағанда, МЕА білім алушылардың саны білім беру ұйымының рейтингіне теріс әсер ететін көрсеткіш ретінде бола алмайды.

Орта білім беру ұйымдарында
мектепшілік есепке алу
жөніндегі әдістемелік
ұсынымдарға 1-қосымша

БЕКІТЕМІН:

Білім беру ұйымының басшысының аты, тегі әкесінің аты (болған жағдайда)

(қолы)

(күні)

Профилактикалық жеке жұмыс жоспары (ПЖЖЖ)

Оқушының тегі, аты, әкесінің аты (болған жағдайда) _____

Туған күні, айы, жылы _____

ЖСН (жеке кәуліктің/ туу туралы кәуліктің көшірмесі/лері қоса ұсынылады)

Мекен-жайы _____

Тіркелген мекен-жайы _____

Өмірлік қиын жағдай немесе әлеуметтік қауіпті жағдайдың сипаттамасы

ПЖЖЖ _____ ж. бастап _____ ж. дейінгі аралыққа жасалды.

Көмек көрсету түрінің атауы	Жауапты	Көмектің кезеңі/ көлемі	Көмек көрсету мерзімі	Сапаны бағалау индикаторы
-----------------------------	---------	-------------------------	-----------------------	---------------------------

ПЖЖЖ мазмұнымен таныстым және көрсетілген ұсынымдарды орындау бойынша міндеттемелерді өз мойнына алуға келісемін

_____ (оқушының ата-анасының немесе заңды өкілінің Т.А.Ә. (болған жағдайда) және қолы)